

Kis Norbert¹

Imre Miklós tanár úr tiszteletére (és örömére)

A százszor átélt és megunhatatlan pillanat: tanácsterem, tanácskozás, Imre Miklós szólásra emelkedik.

(1) A hang: a lelátók hangja ez, a „hajrá, Újpest” rekedtre kiabált süvöltő hangja, nem holmi akadémikus, szorongó orrhang, hanem bátor és erős szurkolóhang. Mindenki figyel!

(2) Az arc: drámai komolyság, az idő kemény barázdái, a nagy bejelentés előtti feszültség, tekintet a horizonton. Csak az őt ismerő avatott szemlélő látja az arc rezdülésén, hogy csibészesség következik.

(3) A szöveg: retorikai remekműnek indul, de a szónok szerénységét óriásira nagyítva, képességeit láthatatlanra kicsinyítve olyan szókatedrális épít, hogy minden feloldódni látszik, és közeleg a katarzis.

(4) A publikum: a pillanattal korábban még feszült, acsarkodó, búskomor társaság önfeledten sóhajt, derül, kacag és összekacsint.

Mi a titka? – kérdezgettem magamban gyakorta. Nos, Imre Miklós tanár úr azzal a ritka képességgel bír (talán született), hogy komoly, sőt drámainak tetsző szónoklattal mosolyt tud fakasztani, és feloldja a legreménytelenebb helyzeteket is. Az egyetemi stand-up műfajteremtő egyénisége.

Imre Miklós tanár úr 2019-ben, négy évtized oktatói és vezetői munkásságát lezárva elbúcsúzott az Államtudományi és Közigazgatási Kartól.

A Kar dékánjaként nekem jutott osztályrészül, hogy Miklóssal megbeszéljük a búcsú forgatókönyvét. Nem szakadt el az Egyetem és a Kar feladataitól, Miklósról mindig lehet számítani, ahogyan a múltban is. Visszavonulásával azonban mégis űrt hagyott maga után a Kar mindennapjaiban. Személyisége a közigazgatási felsőoktatás alapintézményében, az Államigazgatási Főiskolától a Nemzeti Közszerológati Egyetemig vezető úton egyrészt karaktert adott az intézménynek, másrészt egy sikeres vezetői korszak fűződik hozzá.

¹ Fejlesztési rektorhelyettes, Nemzeti Közszerológati Egyetem; egyetemi tanár, Nemzeti Közszerológati Egyetem Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar Kormányzástani és Közpolitikai Tanszék.

Nézzük először a karaktert. Az ÁF indulásának első éveiben csatlakozott az oktatói közösséghez és vált az első oktatói generáció meghatározó „arcává”. Az 1990-es évek ÁF-je szakmai oldalról dinamikus közigazgatási műhely(ek), képzésfejlesztő központ, szimbóluma az újjáéledő magyar közigazgatásnak és önkormányzatiságnak. Másfelől egy jó hangulatú campus, legendás diák-élettel és kulturális pezsgéssel. A rendszerváltás kusza budapesti forrágából a Gellért-hegy jelképesen kiemelte az ÁF-et, és már-már a boldogabb angol egyetemi campusokat idéző nyugalom és szellemi autonómia jellemezte a Ménesi út öreg fái alatt élő főiskolai közösséget. Az oktatói karnak sármot, kis bohémságot, ugyanakkor szakmai komolyságot is olyan kollégák adtak, mint György István, Papp László, Takács Albert és Imre Miklós, és persze még néhányan. Miklóst vagánysága, humora és állandó derűje emelte ki és tette őt ennek a szép emlékkü időszaknak jelképes alakjává.

Nézzük a vezetői korszakot. Az intézmény kanyargós utakon haladt a magyar felsőoktatás pályáján, amelyben karizmatikus vezetők határoztak meg egy-egy korszakot. Az alapítástól a 90-es évek közepéig Lőrincz Lajos akadémikus személyisége szinte egyé vált az ÁF missziójával. A 90-es évek második felének integrációs küzdelmeiben már Máthé Gábor volt a főigazgató és stratégia, aki Lőrincz profhoz hasonlóan közösségépítő tekintélyként biztos kézzel tartotta az irányt. A 2000-es évek óriási kihívás elé állították a főiskolai közösséget: integráció a Közgazdával, majd a Corvinus karaival. Beilleszkedni a Bologna-reform által szétzilált felsőoktatásban egy kevésbé ismert egyetemi közösségbe és hangot találni közigazdász, műszaki és természettudós egyetemi kultúrákkal. Nem elveszni, életben maradni, sőt még fejlődni is. A corvinusos évtizedben vált Imre Miklós igazi vezetővé és korszakformáló alakká a közigazgatás-tudományi egyetemi kar közössége számára. Az egyetem rektorhelyettese és később a kar dékánja lett. A pozíciókon túlmutatóan fontos azonban, hogy olyan vezetői személyiség emelkedett ki, aki egy sokszínű, nagy formátumú, de konfliktusos egyetemvezetői közegben tudott eredményes lenni. Megjelentek azok a vezetői kvalitásai, amelyek akkor életmentők voltak a kar számára, tudniillik bonyolult, olykor válságos, konfliktusos közegben az embereket derűvel, humorral és játékosan feloldani. A Corvinuson a nehéz indulásból végül egy prosperáló és erős közigazgatási kar tudott felemelkedni, amelyben a kar „első emberének”, Imre Miklósnak oroszlánrésze volt. A neheze azonban csak 2010-től következett. Át kellett vezetni a kart egy új, ismeretlen és bizonytalan intézménybe, a Nemzeti Közszolgálati Egyetembe. Dékánként Miklós vezette végig az integrációs folyamaton az erősen berzenkedő kari közösséget. Rektorhelyettesként alapító vezetője lett a Nemzeti Közszolgálati Egyetemnek.

A vezetői feladat vállalása a közszolgálatosság egyik mérőfoka. Egyetemi közegben különösen nagy kihívás, hiszen nem parancsszóval, hanem meg-

győzéssel és motivációval kell közös eredményt elérni. Mindezt az oktatói és kutatói munka mellett, állandó bürokratikus kihívásokkal küzdve a többiek, a közösség sikeréért. Kevesen vállalják a vezetői feladatot. Miklósról azonban közel másfél évtizeden át vezetőként építhetett a közösség. Intézetvezetést és tanszékvezetést is vállalt egészen visszavonulásáig.

Ne feledkezzünk meg oktatói és kutatói munkásságáról sem. Oktatóként a közigazgatási felsőoktatás létalapját jelentő szakigazgatási témákra specializálódik, természetesen a kötelező általános közigazgatástani és intézményi alapismeretek mellett. A pályakezdés még az építésügyhöz köti, de kutatóként később a gazdaság és a közigazgatás összefüggését helyezte középpontba. Ahogyan a közelmúltban sajnálatosan elhunyt Sárközy Tamás a gazdaság és a jog szintézisében dolgozott, Miklós a kormányzás, a közigazgatás gazdaságirányítási és beavatkozási eszközeit és technikáit kutatta és elemzi ma is. A téma közgazdasági-államtanijogtudományi és közigazgatási ötvözet, ma divatosan interdiszciplinárisnak hívott megközelítést igényel. Bizonyosan a rendszerváltástól mostanáig a legizgalmasabb területek egyike, különösen, ha a 2010-ben hazánkban elindult protekcionista aktivista gazdaságirányítási és gazdaságösztönzési modellkísérletet tekintjük. Sokszor van úgy, hogy a téma találja meg az embert, és nem fordítva. Miklóst nyelvi, asszociatív és szintetizáló képessége (amelyet improvizatív, humoros szónoklatok is demonstráltak) predesztinálta a komplex téma kutatására. Huzamosabb időn át azonban felső vezetői felelősséget viselni, a közösséget építeni és képviselni, eközben pedig elmélyült kutatómunkát végezni csaknem teljesíthetetlen kihívás. Neki mégis sikerült.

A kari és egyetemi közösség egyik oszlopa volt. Mindenki kedvelte, hiszen humora és sajátos önkarikírózó poénjai, csibészsége és vagánysága azt tanította, hogy ne görcsöljünk, vegyük könnyedén ezt a rövidke Életet. Visszavonulásával ez a bölcs derű és könnyfakasztó szellemesség is kicsit elköltözött. Közigazgatási kari közösségünk nagy alapító generációjának egyik utolsó alakja, aki nagyon hiányzik az egyetemi hétköznapiakból. Remélem, ünnepeinken és programjainkon sokáig velünk lesz. És szólásra is emelkedik, ahogyan régen...